Indholdsfortegnelse

Indledning 5
Rammer for affaldsplanen 6
Hedensted Kommunes affaldsplan 2020-2032 7
Centrale begreber i affaldsplanen 8
Fakta om Hedensted Kommune 11
Affaldsmængder 13
Import og eksport af affald 15
Økonomi på affaldsområdet 16
Opfølgning på affaldsplanen 2014-2018 17
Udvikling af genbrugsstationerne 18
Forarbejde til henteordninger ved husstandene 19
Den gode fortælling 20
Henteordninger 21
Baggrund 22
Henteordning for restaffald 23
Henteordning for batterier 25
Storskrald 26
Henteordning for papir - Foreningsordningen 27
Målsætninger og tiltag i planperioden 28
Ny ordning, ny sortering, nye beholdere 29
Forskellige løsninger til forskellige boformer 30
Fornyelse af foreningsordningen 31
Affald i den nye henteordning 32
Genbrugsstationer 33
Baggrund 34
Hedensted Kommunes fire genbrugsstationer 35
24/7 på genbrugsstationerne 38
Erhverv på genbrugsstationerne 40
Farligt affald 41
Sorterings- og behandlingsanlæg 42
Forbrænding- og deponeringsanlæg 43
Målsætninger og tiltag i planperioden 45
Løbende udvikling af genbrugsstationerne 46

Affaldssortering døgnet rundt på alle genbrugsstationer 47
Undersøge etablering af ny genbrugsstation 48
Affald i det offentlige rum 49
Baggrund 50
Beholdere til restaffald 51
Affaldsøer til papir og glas 52
Green teams 54
Målsætninger og tiltag i planperioden 55
Ensretning af kravene til sortering ude og hjemme 56
Mulighed for sortering ved arrangementer, festivaler og events 57
Direkte genbrug 58
Baggrund 59
Genbrug på genbrugsstationerne 60
Tøjcontainere 61
Strategihuset Compas 62
Målsætninger og tiltag i planperioden 63
Ny organisering af direkte genbrug 64
Retningslinjer for direkte genbrug 65
Faciliteter til direkte genbrug ved eventuel etablering af ny 66
Øget kommunikation af direkte genbrug 67
Erhvervsaffald 68
Baggrund 69
Affald afleveret til indsamlingsvirksomheder 70
Erhverv på genbrugsstationerne 71
Tømningsordning for olie- /benzinudskillere 72
Forbrænding og deponeringsegnet erhvervsaffald 73
Henteordning for restaffald 74
Kommunale institutioner 75
Målsætninger og tiltag i planperioden 76
Øget dialog og samarbejde om erhvervsaffald 77
Kommunale institutioner på ny henteordning 78
Nye projekter for en grønnere kommune 79
Formidling 80
Baggrund 81
Sorter på livet løs 82

Borgermøder	83
Piktogrammer på genbrugsstationerne	84
Skoletjenesten på genbrugsstationerne	85
Målsætninger og tiltag i planperioden	86
Bred kampagne om den nye henteordning	87
Én fælles indgang til affaldsløsningerne - app	88
Projekter som informationsplatforme	89
Udvikling af skoletjenesten	90

Mere genanvendelse – det er sund fornuft

I Hedensted Kommune skal vi genanvende mere. Det er sund fornuft, for når vi forbrænder affaldet, smider vi gode ressourcer væk, der kunne være udnyttet til nye materialer.

Det giver mening at genanvende ressourcerne i affaldet og derfor hedder Hedensted Kommunes affaldsplan 2020-2032 ”Mere genanvendelse – det er sund fornuft”.

Hedensted Kommune genanvender 45% af affaldet (Miljøstyrelsen, 2017). Inden udløbet af planperioden 2020-2032, som denne affaldsplan dækker, skal vi i Hedensted Kommune sortere 60% af husholdningsaffald til genanvendelse. Samtidig skal madaffald, metal, plast, fødevarekartoner, papir, pap og karton samt farligt affald kildesorteres og afhentes ved husstanden. Glas skal fortsat afleveres ved kommunens affaldsøer. Disse tiltag opfylder EUs målsætninger i affaldsrammedirektivet og er et stort skridt på vejen til at opfylde regerings klimahandlingsplan fra 2020.

Denne affaldsplan beskriver blandt andet de nye ordninger, der skal indføres i planperioden. Det mest fremtrædende tema i planen er indførslen af en ny henteordning for madaffald, metal, plast, drikke- og fødevarekartoner, papir, pap samt farligt affald, der skal indføres i begyndelsen af planperioden. Men også affaldssortering i det offentlige rum og bedre muligheder for direkte genbrug er nogle af de tiltag, Byrådet har defineret som en del af vejen til at opnå målsætningen for planen: Mere genanvendelse – det er sund fornuft.

Byrådet i Hedensted Kommune har vedtaget forslag til affaldsplanen til offentlig høring 27. maj 2020.

Læsevejledning

Affaldsplanen er digital. I topbaren kan du klikke dig ind på de forskellige temaer, planen lægger særligt vægt på.

Under de enkelte temaer finder du både kortlægning, målsætninger og tiltag, som Hedensted Kommune har defineret, for at udvikle affaldsområdet i din kommune.

Rammer for affaldsplanen

I henhold til affaldsbekendtgørelsen skal alle kommuner hvert 6. år udarbejde en 12-årig plan for affaldshåndteringen i kommunen. Hovedvægten skal ligge på planens første seks år, hvorefter planen skal revideres eller der skal vedtages en ny plan.

En affaldsplan fungerer som et planlægningsværktøj, der skal sikre, at kommunen kan håndtere borgernes affaldsmængder og har adgang til både materialenyttiggørelse, forbrændingskapacitet og deponi, ligesom planen skal sikre udviklingen af affaldsområdet. En affaldsplan skal dermed redegøre for affaldet og udviklingen af området med fokus på særligt borgernes affald. Erhvervsaffaldet blev konkurrenceudsat i 2010, og affaldsplanen dækker derfor kun det område hvad angår tilsyn.

De kommunale affaldsplaner skal tage afsæt i de nationale målsætninger på affaldsområdet, som er fastlagt i en national strategi og plan for affaldshåndtering i Danmark. Da den nationale affaldsstrategi er forsinket med tolkningerne af EUs direktiver, er Hedensted Kommunes affaldsplan udviklet på baggrund af EUs direktiver og regeringens klimahandlingsplan. Der er givet dispensation til udskyldelse af de kommunale affaldsplaner, men da nuværende kontrakt med renovatøren af dagrenovation udløber til april 2021, vurderes det ikke længere holdbart at udskyde vedtagelsen af en ny affaldsplan.

En affaldsplan skal indeholde:

- En kortlægningsdel, der kortlægger kommunens affaldsområde og sikrer, at kommunen for fremtiden har kapacitet til at håndtere affaldet – både til forbrænding og til genanvendelse.

- En målsætningsdel, der definerer kommunens målsætninger for affaldsområdet.

- En planlægningsdel, der definerer de tiltag, som skal opfylde målsætningerne, samt skøn for fremtidige affaldsmængder og behandling af disse.

Hvis du vil vide mere

Hedensted Kommunes affaldshåndteringsplan 2014-2024

Regeringens strategi og ressourceplan 2013-2018 'Danmark uden affald'

Affaldsdatasystemet

Regeringens klimahandlingsplan

Hedensted Kommunes affaldsplan 2020-2032

I Hedensted Kommune lægger vi særligt vægt på at yde en service, der gør det nemt at affaldssortere. Derfor har Udvalget for Teknik udvalgt seks temaer, der er særligt fokus på i affaldsplanen. Temaerne tager udgangspunkt i de affaldsløsninger, borgere og erhverv vil møde i planperioden 2020-2032:

Overordnede temaer i affaldsplanen

- Nye henteordninger i kommunen

- Genbrugsstationernes udvikling

- Kildesortering af affald i det offentlige rum

- Bedre muligheder for direkte genbrug

- Mere vejledning om erhvervsaffald

- Formidling i form af en fælles indgang til affaldsområdet (app)

Læsevejledning

Affaldsplanen er digital. I topbaren kan du klikke dig ind på de forskellige temaer, planen lægger særligt vægt på.

Under de enkelte temaer finder du både kortlægning, målsætninger og tiltag, som Hedensted Kommune har defineret, for at udvikle affaldsområdet i din kommune.

Centrale begreber i affaldsplanen

De fleste menneskelige aktiviteter genererer affald. Affald fylder derfor meget i de flestes hverdag. Alligevel kan der være usikkerhed i forhold til, hvad begrebet præcist dækker over.

Definitionen på affaldsbegrebet

Ved affald forstås ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.

Affaldshierarkiet

Kommunerne har ansvaret for at behandle kommunens borgeres affald korrekt. Det skal gøres i overensstemmelse med affaldshierarkiet, som prioriterer de forskellige mulige behandlingsformer:

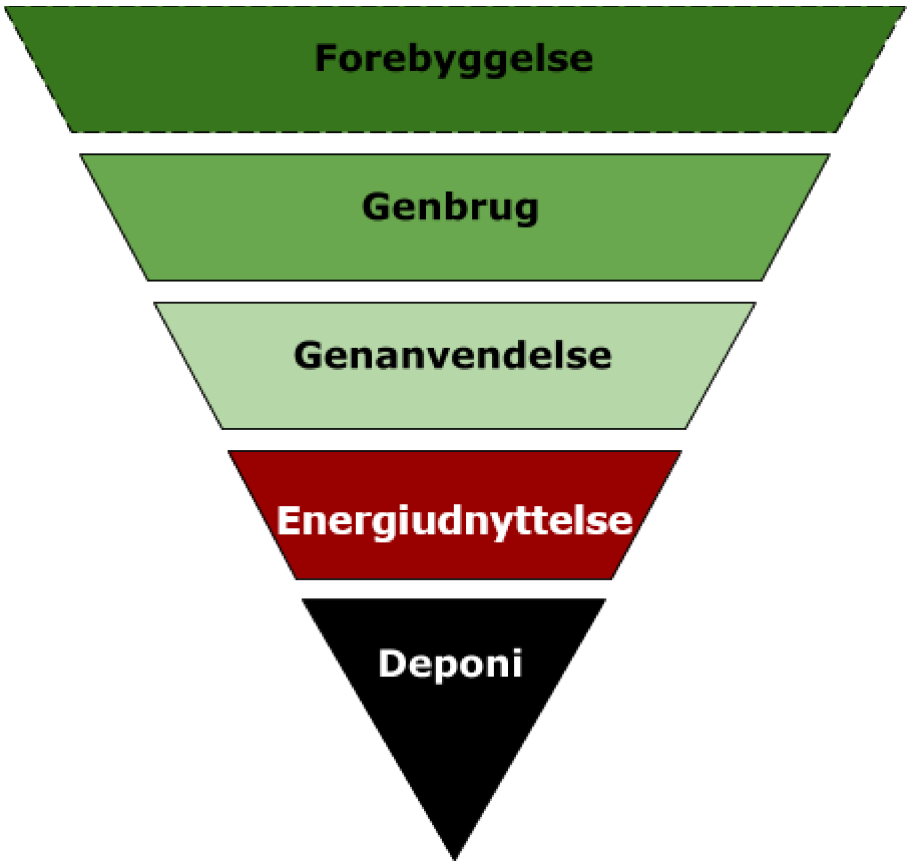

Ikke alt affald kan bevæge sig op i toppen af hierarkiet, da ikke alt affald kan genbruges eller genanvendes, men det er vigtigt at udnytte ressourcerne i affaldet, hvor det er muligt. Udnyttelsen beregnes ud fra genanvendelsesprocenten.

Genanvendelsesprocenten er defineret i Regeringens nationale affaldsstrategi "Danmark uden affald" fra 2013 og udregnes ud fra vægt efter formlen som vist herunder:

Eksempel – beregning af genanvendelsesprocenten:

$$\frac{\text{Genanvendelige affaldsfraktioner udsorteret til genanvendelse}}{\text{(Dagrenovation i alt + Forbrændingsegnet i alt + Storskrald i alt + Genanvendelige affaldsfraktioner i alt)}} \times 100\ \%$$

EU og regeringen har defineret nedestående mål for genanvendelse:

Affaldsrammedirektivet	
55 % genanvendelse af husholdningsaffald	2025
60 % genanvendelse af husholdningsaffald	2030
Emballagedirektivet	
65 % genanvendelse af al emballage	2025
50 % af plast	2025
25 % af træ	2025
70 % af jernholdigt metal	2025
50 % af aluminium	2025
70 % af glas	2025
75 % af papir og pap	2025
70 % genanvendelse af al emballage	2030
55 % af plast	2030
30 % af træ	2030
80 % af jernholdigt metal	2030
60 % af aluminium	2030
75 % af glas	2030
85 % af papir og pap	2030

Øvrige affaldsbegreber

I affaldsplanen støder du på en række faglige begreber. Nedenfor finder du forklaringen på de mest brugte faglige ord.

Definitionsliste

Affaldsforebyggelse: Affaldsforebyggelse sker, når man minimerer produktionen af affald. Det kan fx være at undgå madspild, eller at reparere og genbruge kasserede produkter, der ellers ville være blevet til affald.

Affaldsfraktion: Affald, der er af en bestemt type materiale, som fx papir, glas, træ, m.m.

Affaldsø: Kuber med mulighed for at aflevere papir og/eller glas.

Anden nyttiggørelse: Affaldet nyttiggøres fx til energiproduktion ved fx affaldsforbrænding.

Bygge- og anlægsaffald: Affald fra nedrivning og konstruktioner, der afleveres på genbrugspladserne.

Deponi: Affald, der deponeres, graves ned og indkapsles. Det kan enten være fordi, man endnu ikke ved, hvordan affaldet behandles korrekt, eller fordi det er for forurenende at forbrænde det.

Erhvervsaffald: Erhvervsaffald er affald fra private virksomheder. Erhvervet har pligt til at affaldssortere genanvendelige affald. Kommunen må ikke tilbyde løsninger til kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald, dog undtaget erhverv med tilknyttet bolig.

Farligt affald: Miljø- og sundhedsfarligt affald, der skal indsamles og håndteres særskilt, f.eks spraydåser, malingsrester og neglelak.

Genanvendeligt affald: Genanvendeligt affald er affald, som skal genanvendes. I sammenhæng med henteordninger gælder det metal, glas, plast, pap, papir og i nogen grad madaffald. Mange affaldstyper på genbrugsstationen er også genanvendelige.

Genanvendelse: Genanvendelse sker, når affaldet forarbejdes inden det kan genanvendes i ny form, i stedet for at blive deponeret eller brændt. Fx papir, der bliver renset og lavet til nyt papir.

Genbrug: Genbrug er når affaldet renses og genbruges direkte uden yderligere behandling. Fx flasker med pant og tøj til genbrugsbutikker.

Genbrugsstation: En plads, hvor du kan sortere mange affaldstyper. Inden for den bemandede åbningstid kan du få vejledning til din affaldssortering. To af de fire genbrugsstationer har døgnåbent, så du ogå kan besøge genbrugsstationerne uden for den bemandede åbningstid.

Haveaffald: Affald fra haver i form af træ, grene, blade, græs og stød.

Henteordning: En henteordning er, når affaldet afhentes ved borgeren.

Husholdningsaffald: Affald, som er frembragt af husholdninger, herunder restaffald, haveaffald, storskrald, kildesorterede affaldsfraktioner og jord fra husholdninger. Husholdningsaffald kan enten være farligt eller ikke-farligt.

Kommunens eget affald: Kommunens eget affald må gerne indlemmes i kommunens ordning for indsamling af både restaffald og genanvendeligt affald for borgerne.

Madaffald: Madaffald er organisk affald, som kan bioforgasses og på den måde genanvendes til energi og gødning. Du må sortere flere affaldstyper i spanden til madaffald, end du er vant til at kompostere. Madaffald er alt fra grønsager til forarbejdet kød. Du må også gerne smide køkkenrulle med organisk materiale fra køkkenvasken i madaffaldsspanden.

Restaffald: Ikke-genanvendeligt affald fra husstanden, som er småt nok til at komme i en affaldspose og smidt ud derhjemme. Restaffald sendes til forbrænding.

Storskrald: Affald fra husstande, der er for stort til at være i en skraldepose, herunder cykler, papkasser, elektronik, tøj, møbler, køleskabe m.m.

Fakta om Hedensted Kommune

Hedensted Kommune består af 31 lokalområder fordelt på 551 km2. I 2019 havde kommunen 46.747 indbyggere og 6.860 CVR-registrerede virksomheder.

Indbyggertallet i Hedensted Kommune har været stigende de seneste par år, hvilket forventes at fortsætte.

	2011	2013	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Indbyggere	45.980	45.868	46.524	46.616	46.747	46.753	46.973	47.547

Parcel- og stuehuse udgør langt størstedelen (76 %) af de cirka 20.000 beboede boliger i Hedensted Kommune. Disse er efterfulgt af rækkehuse (12 %) og etageboliger (11 %). Hedensted Kommune rummer også en mindre del kollegier, døgninstitutioner og beboede fritidshuse. Der findes også en større del fritidshuse/sommerhuse (2159) uden fast beboelse.

	2011	2013	2017	2018	2019
Parcel- og stuehuse	14.980	15.064	15.219	15.229	15.226
Rækkehuse	2.090	2.131	2.360	2.401	2.426
Etageboliger	1.881	1.926	2.056	2.110	2.126
Kollegier	1	6	5	6	7
Døgninstitutioner	52	16	27	26	29
Fritidshuse	119	118	165	185	209
Andet	122	97	93	96	96
Ubeboede fritidshuse	2.210	2.216	2.164	2.181	2.159

Indsamlingsordninger i Hedensted Kommune

Hedensted Kommune tilbyder en række henholdsvis obligatoriske og frivillige indsamlingsordninger. Indsamlingsordningerne for restaffald, storskrald, 'batterier på låg' samt foreningsordningen er henteordninger, mens resten er bringeordninger.

For private husstande i Hedensted Kommune gælder følgende ordninger:

- Henteordning for restaffald

- 4 genbrugsstationer

- Affaldsøer for papir og glas

- Henteordning for papir - foreningsordning

- Storskrald

- Apotekerordning

- Henteordning for batterier

- Anvisning af farligt og forurenet byggeaffald

- 3 pilotprojekter med nedgravede affaldsløsninger (henteordninger for restaffald, madaffald, metal, glas, hård plast, pap og papir samt batterier).

For erhverv i Hedensted Kommune gælder følgende ordninger:

- Henteordning for husholdningslignende restaffald (frivillig)

- 4 genbrugsstationer med brugerbetaling

- Fej for egen dør - kildesortering ved institutioner i Hedensted Kommune

- Tømningsordning for olieudskillere

- Anvisning af farligt og forurenet byggeaffald

Affaldsmængder

Nedenstående tabel er en prognose baseret på affaldsmængderne i 2018

Affaldsfraktioner i tons	2018	2020	2022	2025	2030
Batterier	3	3	3	3	3
Bilbatterier	101	105	108	114	121
Blandet elektronik	32	36	37	39	42
Bygge- og anlægsaffald	1.966	2.088	2.184	2.334	2.404
Bærbare batterier	16	16	17	18	19
Dagrenovation	8.833	8.939	4.200	4.276	4.361
Deponeringsegnet	656	682	721	784	858
Dæk	123	128	132	139	147
Emballage glas	454	471	631	655	685
Emballage metal	91	95	215	227	237
Emballage pap	686	719	1.030	1.101	1.184
Emballage plast	270	281	472	490	512
Farligt affald	143	149	154	162	172
Forbrændingsegnet	2.007	2.075	2.170	2.320	2.517
Gips	302	314	325	342	362
Glas	362	376	385	400	418
Haveaffald	7.559	7.937	8.048	8.217	8.423
Imprægneret træ	83	86	89	93	99
Jern og metal	9.879	4.026	4.171	4.396	4.594
Lyskilder	8	8	8	9	9
Madaffald	22	22	2.670	2.718	2.772
Papir inkl. aviser	1.256	1.316	1.675	1.790	1.924
Plast	330	342	351	365	387
PVC	61	68	72	78	86
Skærme, monitorer og udstyr med skærme >100cm2	43	47	49	52	56
Småt it- og teleudstyr <50cm	11	12	13	13	14
Småt udstyr (weee)	228	250	260	275	292
Stort udstyr (weee)	183	201	208	220	234
Tekstiler	12	13	13	14	15
Træ	3.832	4.292	4.541	4.804	5.261
Udstyr til temperaturudveks-ling (weee)	117	129	134	141	150
Uforurenet jord	4.871	5.066	5.238	5.505	5.835
Øvrigt affald	4	4	4	4	4

Tabellen viser kommunens indsamlede husholdningsaffald og de forventede mængder henover de næste år. De forventede mængderne i tabellen er fremskrevet ved brug af Miljøstyrelsens prognosemodel, FRIDA 2017 (baseret på R023-rapporten fra Affaldsdatasystemet). Der er taget højde for at den nye henteordning af metal, glas, plast, pap, papir, karton og madaffald udsorteres fra restaffaldet, hvorfor denne fraktions mængder vil falde drastisk - samtidig med at de nævnte affaldstypers indsamlede mængder stiger.

Fødevarekartoner er ny fraktion som regeringen har udpeget til genanvendelse (jf. klimaplansaftalen). Der er endnu ingen udsortering af fraktionen, ligesom der på nuværende tidspunkt (2020) heller ikke er danske aftagere af fraktionen. Derfor har Hedensted Kommune ikke haft mulighed for at undersøge og fremskrive affaldsmængder for denne fraktion.

Der gøres opmærksom på, at disse tal er udregnet på baggrund af affaldsmængder fra 2018 - og at fremskrivningsmetoden FRIDA 2017 er baseret på den forventning om økonomisk fremgang og øget forbrug i fremskrivningsperioden, der var i 2017, inden Covid-19-krisen i 2020. Grundet Covid-19-krisens indvirkning på dansk økonomi, vurderes det derfor at fremskrivningen ikke vil give et korrekt billede af de næste års affaldsmængder. Det er sandsynligt at der vil forekomme et fald i restaffaldsmængderne, ligesom under finanskrisen i 2008, hvor mængden af restaffald faldt med 21%.

Import og eksport af affald

Affald, som kommunen håndterer, bliver afleveret til modtageranlæg i Danmark. Hedensted Kommune foretager dermed hverken import eller eksport af affald. Der er dog virksomheder i kommunen, som importerer og eksporterer affald. Nedenstående tabel er en oversigt over de mængder affald, som virksomheder i Hedensted Kommune importerer og eksporterer - og til hvilke lande.

Land	EAK	Eksport i tons	Import i tons
Færøerne	16 02 16 Dele fjernet fra kasseret udstyr		105
	17 04 11 Kabler		18
Holland/Nederlandene/Nederland	15 01 02 Plastemballage	351	
Polen	15 01 02 Plastemballage	24	
Spanien	15 01 02 Plastemballage	69	
Sverige	15 01 02 Plastemballage		13
Tyskland	10 03 16|10 06 02 Afskummet materiale. | Slagge og afskummet materiale fra primær og sekundær forarbejdning	10	
	15 01 02 Plastemballage	202	168
Total		656	304

Tabellen er udarbejdet på baggrund af data fra Affaldsdatasystemet (rapporten R006).

Økonomi på affaldsområdet

Affaldsområdet og dets ordninger skal hvile i sig selv økonomisk. Det betyder, at affaldsområdets ordninger betales gennem renovationstaksten og miljøgebyret, som trækkes over ejendomsskatten. Virksomheder betaler for deres brug af genbrugsstationerne.

”Hvile i sig selv”-princippet hindrer ikke, at der i affaldsgebyrerne indregnes beløb, som skal anvendes til henlæggelse (opsparing) til fremtidige investeringer, som har en vis konkret og aktuel karakter. Dette betyder, at investeringerne skal fremgå af en vedtaget affaldsplan.

Oplysninger om kommunalbestyrelsens omkostninger ved håndtering af affald fordelt på ordninger for husholdninger og virksomheder ses under hvert tema i affaldsplanen, hvor det er relevant.

Opfølgning på affaldsplan 2014-2018

Hedensted Kommunes affaldssplan 2014-2018 havde blandt andet som målsætning at øge genanvendelsen i kommunen, for at opfylde regeringens krav om 50% genanvendelse af husholdningsaffald (Ressourcestrategien 'Danmark uden affald)'.

Det betød i 2014 en vision om at genanvende dobbelt så meget husholdningsaffald i løbet af planperioden - fra 26% procent i 2013.

Den målsætning er på vej til at blive opfyldt. Ifølge Miljøstyrelsens seneste udregninger (2017) indsamler Hedensted Kommune således 45% af husholdningslignende affald til genanvendelse.

For at opnå målet om at fordoble genanvendelsesprocenten, har Hedensted Kommune gennnemført en række tiltag inden for blandt andet genbrugsstationerne, forarbejde til henteordning og formidling.

Udvikling af genbrugsstationerne

Et af de vigtige tiltag for at øge genanvendelsesprocenten har været at indføre døgnåbent på to af kommunens genbrugsstationer, Remmerslund og Hornsyld. 24/7 på genbrugsstationerne er en service til både borgere og erhverv, der giver mulighed for at sortere affald til genanvendelse præcis, når det passer ind i hverdagen. Det benytter 9000 tilmeldte brugere sig af (marts 2020).

På genbrugsstationerne er der desuden udført initiativer, der skal sætte fokus på det affald, der sorteres som brændbart, for at sikre at ingen genanvendelige affaldstyper forbrændes. Initiativerne omfatter et navneskift på affaldstypen, som nu hedder 'resten småt' og kampagner, der understøtter korrekt sortering af 'resten småt'. Samtidig er der indført flere nye fraktioner, der giver mulighed for yderligere sortering til genanvendelse – eksempelvis flamingo, bøger og ren beton. På den måde er kommunens genbrugsstationer i konstant udvikling.

Forarbejde til henteordninger ved husstandene

Hedensted Kommunes affaldsplan 2014-2018 havde et mål om at indføre en henteordning for madaffald hos husstandene i kommunen i løbet af planperioden, så materialet kunne udnyttes til bioforgasning.

I løbet af planperioden er forarbejdet til en henteordning af både organisk affald, metal, glas, plast, papir og pap, samt batterier gennemført. Dette blandt andet gennem pilotprojekter, hvor borgere i tre forskellige boformer har afprøvet fælles nedgravede affaldsstationer. Her er sommerhusområdet As Hedegård, etageejendomme på Petersmindevej og rækkehuse på Dyrskuepladsen i Juelsminde gået foran for at teste en affaldsløsning, der kan udbredes i lignende områder i den kommende planperiode. Projektet er dermed også et eksempel på en mulig differentieret løsning for borgere i kommunen – eksempelvis for sommerhusområder, der ikke har plads til flere renovationsbiler på de små veje og derfor foretrækker en fælles affaldsstation. At udvikle differentierede løsninger var et mål i affaldsplanen 2014-2018.

Hedensted Kommune er også selv gået foran i affaldssorteringen. Det betød dialog med mere end halvdelen af kommunale institutioner fra rådhusene til plejecentre til skoler i løbet af planperioden, for at understøtte affaldssorteringen i institutionerne.

Den gode fortælling

Affaldsplanen 2014-2018 lagde vægt på, at affaldssorteringen skulle understøttes af den gode fortælling. Ud over kampagner som 'Sortér på livet løs' og informationskampagner på Facebook som 'Fokus på affaldet', er den gode historie blevet formidlet blandt borgerne.

I planperioden er der afholdt borgermøder og arrangementer i forbindelse med både åbninger af 24/7 på genbrugsstationerne og nye affaldsstationer i forbindelse med pilotprojekter.

Hedensted Kommune indførte de landsdækkende piktogrammer for affaldssortering, der er udviklet af KL og Dansk Affaldsforening, for at skabe sammenhæng på genbrugsstationerne. Brugen af de genkendelige piktogrammer understøtter den gode sortering, særligt for erhverv, der gennem Business Region Aarhus kan benytte genbrugsstationerne i alle medlemskommuner.

Alt i alt kan Hedensted Kommunes affaldsplan 2014-2024 siges at have opnået det overordnede mål: at øge genanvendelsen til det dobbelte. Målet nået uden at indføre en henteordning for organisk affald og udvidelse af affaldsøerne, men ved at øge den gode service på genbrugsstationerne.

Henteordninger

Henteordningen for madaffald, metal, plast, drikke- og fødevarekartoner, pap, papir, restaffald og farligt affald er den mest fremtrædende ændring på affaldsområdet, som denne plan beskriver. Indførslen af den nye henteordning betyder en ændring for borgernes daglige håndtering af affaldet. Samtidig medfører ændringen en stigning i affaldsgebyret.

Det er vigtigt for Hedensted Kommune at indføre en ny ordning, der lever op til EU og regeringens målsætning om kildesortering af udvalgte fraktioner samt øget genanvendelse. Samtidig er det vigtigt, at måden, der sorteringes på giver mening både for borgere og behandlingsanlæg.

Derfor er indførslen af den nye henteordning et fremtrædende tema i affaldsplanen 2020-2032.

Baggrund

I sidebaren til venstre kan du læse om de eksisterende henteordninger i Hedensted Kommune. Disse danner baggrunden for udviklingen af området, som du kan læse om i 'målsætninger og tiltag'.

Henteordning for restaffald

Restaffald i enfamiliehuse, etageejendomme, rækkehuse og sommerhuse

I planperioden 2014-2018 indsamler Hedensted Kommune restaffald hos kommunens borgere og hos erhverv, der har tilmeldt sig ordningen. Ordningen er obligatorisk for borgere, men frivillig for erhverv, der ellers skal tilmelde sig afhentning hos private aftagere.

For enfamiliehuse er standardløsningen en 240 liters restbeholder med tømning hver 14. dag, som betales gennem renovationsgebyret. Det er muligt at bestille ekstra enkelttømninger, ligesom det er muligt at få afhentet på grund fremfor ved skel mod et gebyr.

For etageejendomme og rækkehuse, som er en del af en boligforening eller anden foreningstype er det muligt at vælge fælles løsninger i form af 660 l beholdere som tømmes hver 14. dags-tømning eller med uge tømning

For sommerhuse gælder det at der er 15 faste tømninger i løbet af årets højsæsoner. Har man behov for det, er det muligt at bestille ekstratømninger i form af 15 lørdagstømninger, 4 ekstra tømninger i marts, oktober, november og december. Desuden er der mulighed for at bestille enkelttømninger alle hverdage.

I henteordningen af restaffald er de første 130 kg inkluderet i gebyret for beholderen. Herefter betales pr. ekstra kg. Denne vægtbaserede betalingsmodel har været medvirkende til, at borgere i Hedensted Kommune er blevet gode til at sortere til genanvendelse på genbrugsstationerne. Det ses blandt andet på de relativt små mængder restaffald, kommunen genererer:

I 2017 bidrog den lave mængde restaffald til at Hedensted Kommune havde en genanvendelsesprocent på 45%.

Restaffald indsamlet i kommunen:

	2007	2008	2011	2013	2017	2018	2019
Restaffald i tons	8.530	6.771	6.991	7.262	8.476	8.238	8.390

Omkostninger ved henteordninger i dag:

Omkostninger ved henteordning for restaffald var i 2019 på 15.752.234 kr.

Nedenstående cirkeldiagram viser fordelingen af udgifterne for henteordningen i 2019.

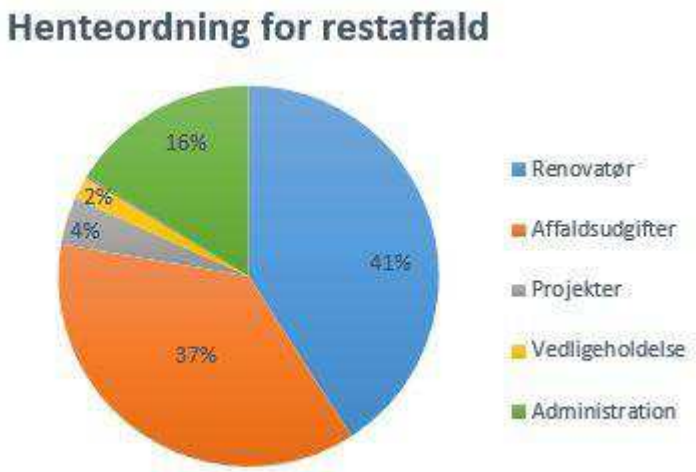
Henteordning for restaffald
16%
2%
4%
41%
37%
Renovatør
Affaldsudgifter
Projekter
Vedligeholdelse
Administration

Henteordning for batterier

’Batterier på låg’-ordningen

Sammen med henteordningen for restaffald, er der mulighed for at få afhentet batterier, hvis de lægges på beholderen låg. Batterierne afleveres på genbrugsstationerne og indgår i de samlede mængder derfra.

Storskrald

Storskrald

Hedensted Kommune afhentning af storskrald fire gange årligt. Ved tilmelding af den enkelte afhentning, er der mulighed for at få afhentet eksempelvis indbo, hårde hvidevarer eller tøj. Storskraldsordningen dækker ikke alle typer affald – læs mere på www.hedensted.dk.

Affaldet, der afhentes gennem storskraldsordningen, er afleveret på genbrugsstationerne og indgår derfor i de samlede mængder herfor.

Omkostninger ved henteordning for storskrald var i 2019 på 108.075 kr.

Nedenstående cirkeldiagram viser fordelingen af udgifterne for storskrald i 2019

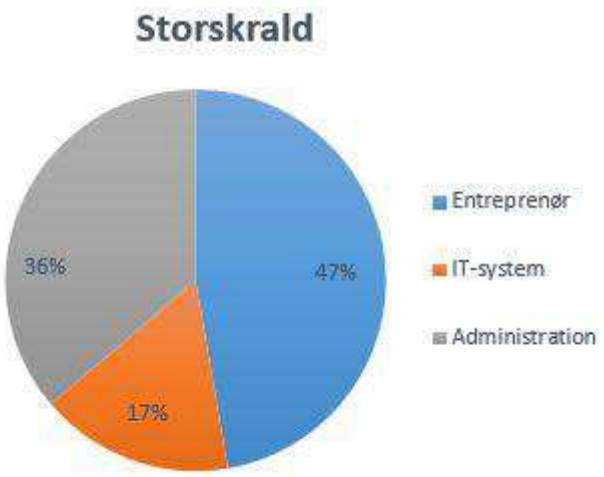

Henteordning for papir - Foreningsordningen

Indsamling af papir - Foreningsordningen

Spejdere og andre foreninger tilbyder afhentning af papir hos borgerne nogle gange om året.

Gennem denne ordning er der indsamlet følgende mængder:

	2007	2008	2011	2013	2017	2018	2019
Papirmængde i tons	1.370	1.250	1.087	804	659	594	618

Omkostninger ved henteordning for papir - Foreningsordningen var i 2019 på 439.993 kr.

Nedenstående cirkeldiagram viser fordelingen af udgifterne for foreningsordningen i 2019

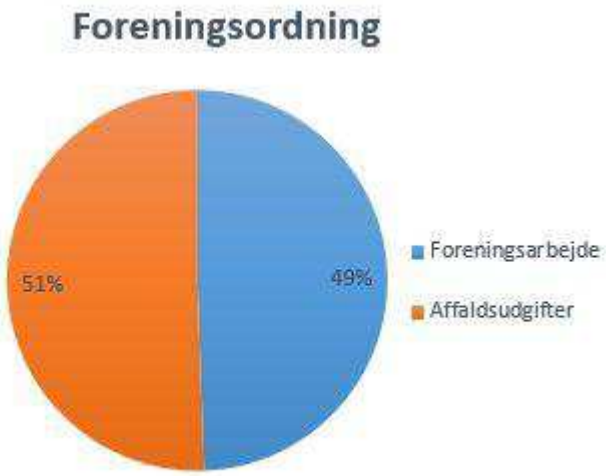

Målsætninger og tiltag i planperioden

Den overordnede målsætning for den nye henteordning i Hedensted Kommune er først og fremmest at leve op til EUs affaldsdirektiv, der stiller krav om:

- 50% genanvendt husholdningsaffald inden 2022.
- 60% i 2030.
- 65% i 2035.
- Kildesortering af madaffald.
- Kildesortering af metal
- Kildesortering af plast.
- Kildesortering af fødevarekartoner
- Kildesortering af glas.
- Kildesortering af papir og pap.
- Kildesortering af farligt affald.

Det er desuden en målsætning at skabe en løsning for affaldssortering, der giver mening for kommunens borgere. Det betyder blandt andet, at forskellige boformer kan vælge forskellige løsninger, og at vi skal gentænke de gamle ordninger for indsamling af papir, når de fremover indgår i henteordningen.

Du kan læse om Hedensted Kommunes tiltag for at opnå målsætningerne for henteordningen i sidebaren.

Ny ordning, ny sortering, nye beholdere

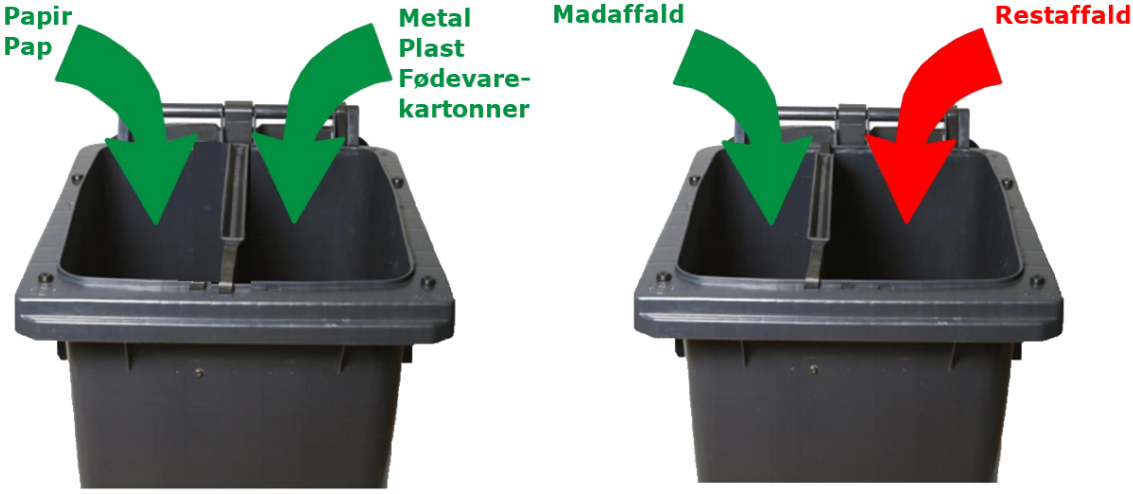

Hedensted Kommune planlægger at udrulle en henteordning for madaffald, metal, plast, drikke- og fødevarekartoner, papir, pap, restaffald samt farligt affald med opstart i maj 2021.

For borgere i enfamiliehuse betyder det, at husstanden får to opdelte beholdere; en med plads til madaffald og restaffald i hvert sit rum - og en med plads til metal, plast og drikke- og fødevarekartoner i det ene rum samt pap og papir i det andet rum. For etageejendomme, rækkehuse og sommerhuse er det muligt at vælge fællesløsninger - det kan du læse om her.

I løbet af den første del af planperioden, vil Hedensted Kommune desuden udlevere beholdere til farligt affald til i første omgang enfamiliehuse.

Hedensted Kommune vægter affaldsordninger, der er billige for borgerne. Samtidig har kommunen en målsætning om at forbrænde mindre og genanvende mere.

Med de nye ordninger for afhentning af det sorterede affald, stiger affaldsgebyret i Hedensted Kommune. Til gengæld oplever borgerne en større service ved at få afhentet deres genanvendelige affald, samtidig med at Hedensted Kommune kan forvente at leve op til målet om 60 % genanvendelse i 2030.

Den vægtbaserede betaling udgår, og opkrævning sker nu efter ordning, beholderantal og type.

Nedenstående tabel viser den forventede etableringsomkostning og de øgede driftsudgifter (i tusind kr), ved indførelsen af ny henteordning ved husstandene i kommunen:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Investering	24.000					
Øget driftsomkostninger	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000

Forskellige løsninger til forskellige boformer

For etageejendomme, rækkehuse og sommerhuse betyder den nye henteordning, at grundejere og eventuelle boligforeninger skal vælge mellem at etablere affaldsstationer i skure, i klynger i det fri eller som nedgravede stationer. Beholderne opdeles ikke nødvendigvis i to rum som ved enfamiliehuse til helårsbeboelse, hvis eksempelvis etageejendomme ønsker større beholdere. Det samme gælder kommunale institutioner.

Udover at udlevere affaldsbeholdere, vil kommunen også udlevere små indendørs beholdere til madaffald og plastposer til madaffald.

Hedensted Kommune planlægger desuden at udlevere en miljøkasse til farligt affald til kommunens helårs beboelser i forbindelse med udrulningen af den nye henteordning. Miljøkassen bruges til farligt affald, batterier og småt elektronik - og stilles ud til de to beholdere, når den er fyldt og skal tømmes.

Efter opstartsperioden forventer Hedensted Kommune, at hver husstand stiller en fyldt kasse ud en gang årligt.

Derudover planlægger Hedensted Kommune af udrulle en henteordning for asbest. Ordningen forventes igangsat inden godkendelse af den nye affaldsplan. Rammerne for ordningen er endnu ikke politisk behandlet.

Fornyelse af foreningsordningen

Indførslen af en beholder til blandt andet papir betyder at der vil være mindre papir at afhente for foreningerne. Det vil derfor ikke give økonomisk mening at bevare foreningsordningen for indsamling af papir, når der indføres en ny henteordning. Foreningerne tilbydes i stedet andre opgaver, eksempelvis uddeling af poser til madaffald.

Omkostninger for udbringning af poser er indregnet i omkostningerne for den nye henteordning.

Affald i den nye henteordning

Når den nye henteordning udrulles, vil flere affaldstyper blive sorteret sammen i de fire forskellige rum i beholderne ved husstanden. Det genanvendelige affald køres til omlastestation, hvorefter det fragtes til AFLD I/S modtage- og sorteringsanlæg, hvor fraktionerne vil blive eftersorteret før videresalg til genanvelsesanlæg.

Madaffaldet bioforgasses og udnyttes til varme og el. Den overskydende, fosforrige pulp bruges til gødning – og derfor er det særligt vigtigt at have fokus på renheden af fraktionen og materialet af de poser som udleveres til ordningen. Forsøg har vist, at renheden af fraktionen er størst når der udleveres poser til formålet.

Restaffaldet afleveres til Energnist I/S til forbrænding, hvor energien udnyttes.

Forventede affaldsmængder i den nye henteordning

Nedenfor ses en oversigt over de affaldsmængder, der forventes indsamlet gennem den nye henteordning. De forventede mængder er udregnet på baggrund af forsøgsordninger foretaget i Hedensted Kommune og der kan derfor forventes usikkerhed omkring dem.

Fraktion	Potentiale i nuværende restaffald	Forventede mængde i tons pr år
Blød genanvendelse	1.280	2.650
Hård genanvendelse	1.000	770
Organisk	3.760	2.670
Rest	2.250	4.200

Blød genanvendelse betyder her pap og papir, mens hård genanvendelse betyder metal, plast og drikke- og fødevarekartoner.

Tabellen viser i kolonne to det aktuelle potentiale i restaffaldet i den nuværende ordning for restaffald. Kolonne tre viser de forventede mængder, der indsamles gennem den nye ordning. Bemærk, at der ikke kan forventes en fuldkommen sortering, og at den nye henteordning forventeligt vil tage en del af affaldet fra genbrugsstationerne og affaldsøer.

De forventede mængder i den nye ordning, potentialet for sortering i den nuværende ordning samt potentialet i den nye ordning er udregnet på baggrund af en analyse af Econet. Analysen viser, at der gemmer sig genanvendeligt affald i restaffaldet, selvom borgerne i Hedensted Kommune er gode til at køre på genbrugsstationen. Analysen viser også, at det ikke kan forventes at nå potentialet for affaldssortering - typisk kan det eksempelvis kun forventes at trække 50% af det organiske affald ud af restaffaldet i etageejendomme.

Genbrugsstationer

Hedensted Kommunes fire genbrugsstationer spiller fortsat en stor rolle i kommunens håndtering af affaldet - og i opnåelsen af genanvendelsesprocenten på 50% i 2022. Også selvom en stor del af de fraktioner, som borgerne førhen ville aflevere på genbrugsstationen, fremover indgår i henteordningen ved husstandene. Genbrugsstationerne skal derfor som altid løbende udvikle sig, så de følger med tiden og giver den bedste service for både borgere og erhverv. Derfor er genbrugsstationerne et vigtigt tema i affaldsplanen.

Baggrund

I sidebaren til venstre kan du læse om de eksisterende bringeordningder i Hedensted Kommune. Disse danner baggrunden for udviklingen af området, som du kan læse om i 'målsætninger og tiltag'.

Hedensted Kommunes fire genbrugsstationer

Hedensted Kommune driver fire genbrugsstationer, som ligger fra vest til øst: Kalhave, Remmerslund, Hornsyld og Klakring. Hornsyld og Remmerslund genbrugsstationer er døgnåbne for tilmeldte brugere.

På alle genbrugsstationer er der mulighed for sortering i 42 fraktioner (2020), mens der på Hornsyld og Klakring Genbrugsstationer også er mulighed for at sortere dåser for sig. De fire genbrugsstationer havde i 2019 et samlet besøgstal på 408.000.

Ud over de fire genbrugsstationer findes der også en containerordning for Hjarnø, der fire gange om året giver mulighed for at aflevere udvalgte fraktioner på øen.

Husholdninger betaler for genbrugsstationen gennem miljøafgiften, mens erhverv betaler pr. besøg.

Affaldsmængder på genbrugsstationerne

Nedenstående tabel viser fordelingen af affaldsmængder på genbrugsstationernes fraktioner.

Fraktion	2008	2013	2018	2019
Genbrug	139	100	208	189
Tøj	115	50	142	123
Møbler	24	50	66	66
Genanvendelse	16.411	19.332	17.156	25.215
Dæk	Ikke opgjort	100	89	123
Gips	250	299	302	310
Glas	340	385	379	*
Haveaffald	5.604	11.154	7.553	8.992
Hård plast	19	123	296	336
Hård PVC	82	59	61	75
Isolering	#	106	148	110
Metal	1.491	953	1.092	1.066
Tegl	6.936	4.030	2.354	8.939
Pap	362	267	574	627
Papir	905	767	700	880
Planglas	197	189	171	291
Plast havemøbler	44	40	32	26
Blød plast	#	#	138	154
Sanitet	#	35	198	245
Indendørs træ	183	826	3.069	3.023
Bøger	#	#	#	9
Special behandling	721	1.134	1.678	1.864
Akkumulator	26	15	13	16
Elektronik	197	400	329	368
Farligt affald	137	120	119	131
Hele døre og vinduer med glas	#	#	211	5
Hårde hvidevare	343	240	348,0	353
Kabelskrot	18,8	13	23	23
Imprægneret træ	#	346	636	967
Forbrænding	8.119	4.029	2.294	2.750
Resten småt	4.436	3.380	1.558	1.666
Resten stort	3.683	649	736	1.084
Deponi	2.089	1.301	1.694	1.886
Asbest og eternit	#	#	1.048	1.071
Deponi	2.089	1.301	646	815

#ingen særskilt fraktion det pågældende år

*indsamlet via affaldsøer for glas og indgår i disse mængder

Nedenstående figur viser mængder affald pr behandlingsform fordelt ud over år.

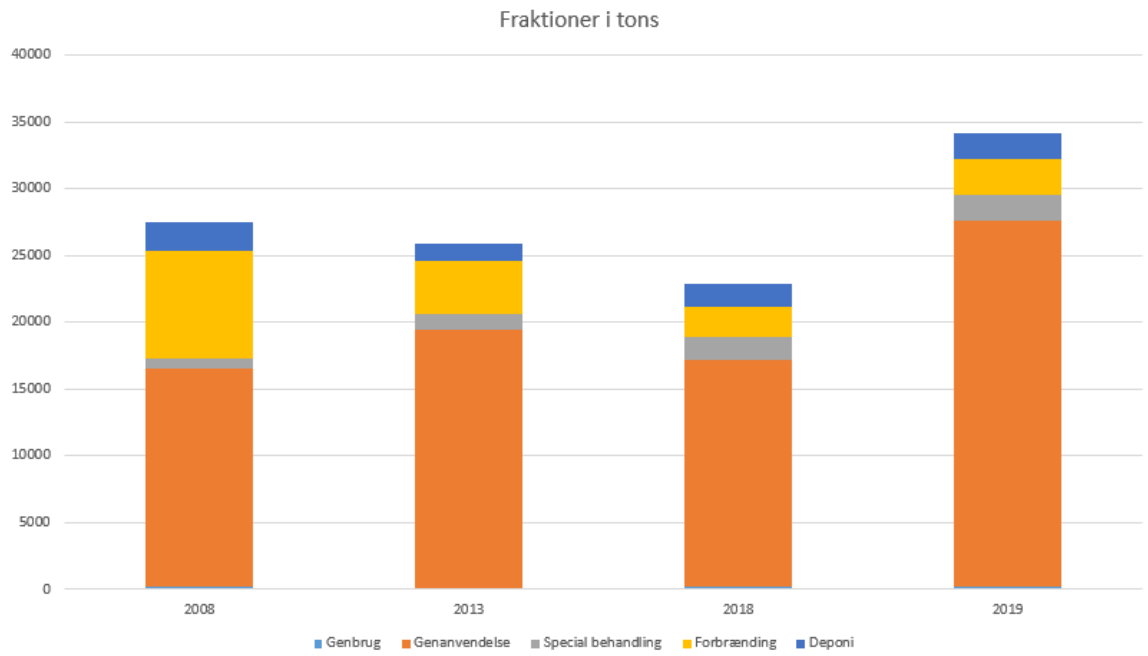

Nuværende udgifter ved genbrugsstationer

Udgifterne til genbrugsstationerne var i 2019 27.609.658 kr.

Her var udgifterne for

Husholdninger 26.505.271 kr.

Virksomheder 828.290 kr.

Kommunale institutioner 276.097 kr.

Nedenstående cirkeldiagram viser fordelingen af de samlede udgifter for genbrugsstationerne i 2019

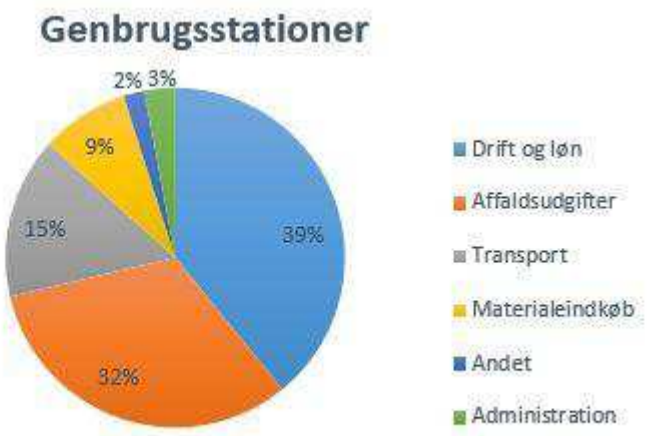

24/7 på genbrugsstationerne

24/7 er en service, der gør det muligt for tilmeldte brugere at benytte Remmerslund og Hornsyld Genbrugsstation døgnet rundt. Siden åbningen af 24/7 i henholdsvis efteråret 2017 og foråret 2019, har 9000 (marts 2020) borgere og erhverv oprettet sig som brugere af ordningen.

Det er undersøgt, om døgnåbningen af genbrugsstationerne har betydet dårligere sortering og dermed urenere fraktioner, fordi genbrugsstationerne er ubemandede uden for bemandet åbningstid - men analysen viste at det ingen nævneværdig betydning havde for sorteringsgraden.

Hedensted Kommune fører tilsyn med brugen af 24/7, – og det er ikke muligt at aflevere farligt affald og eternit uden for bemandet åbningstid.

Hornsyld Genbrugsstation: 24/7 ordningen

Antal tilmeldte til 24/7	Samlet 24/7 brugere i perioden	Antal 24/7 besøg i perioden
9101	1070	10508

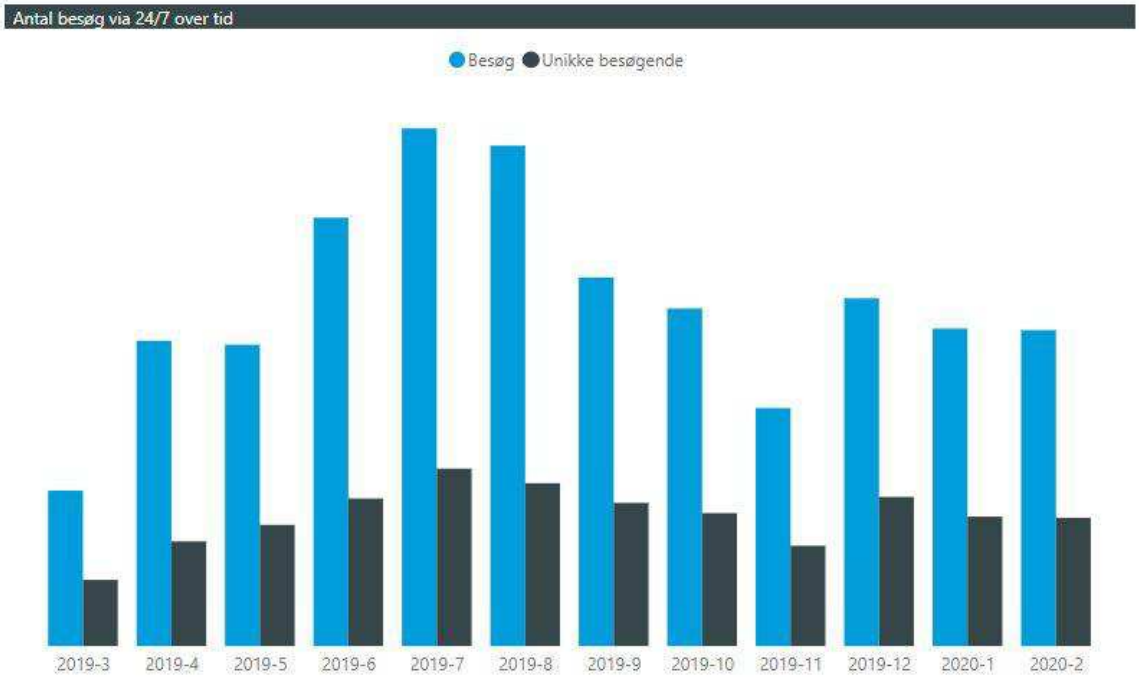

Billederne viser udviklingen af besøg og unikke besøg via 24/7 for genbrugsstationerne siden indførelsen. 5.502 brugere har benyttet sig af ordningen

Erhverv på genbrugsstationerne

Erhverv har mulighed for at benytte kommunens fire genbrugsstationer som tilmeldte brugere. For hvert besøg opkræves et gebyr. Ligesom borgere i kommunen har erhverv mulighed for at affaldssortere døgnet rundt på Remmerslund og Hornsyld Genbrugsstationer.

Hedensted Kommune er desuden medlem af et Business Region Aarhus samarbejde, hvor erhverv i medlemskommunerne har mulighed for at benytte alle kommunernes genbrugsstationer.

24/7 og Business Region Aarhus-samarbejdet er særligt understøttende for erhverv, der har behov for fleksibilitet i både tid og sted, for at kunne affaldssortere deres erhvervsaffald korrekt.

Farligt affald

På apoteker er det muligt for borgere i kommunen at aflevere deres medicinrester, det farlige affald herfra bliver sendt til godkendt modtager.

Udgifterne ved ordningen for farligt affald var i 2019 på 92.356 kr

Nedenstående cirkeldiagram viser fordelingen af udgifterne for farligt affald i 2019

Sorterings- og behandlingsanlæg

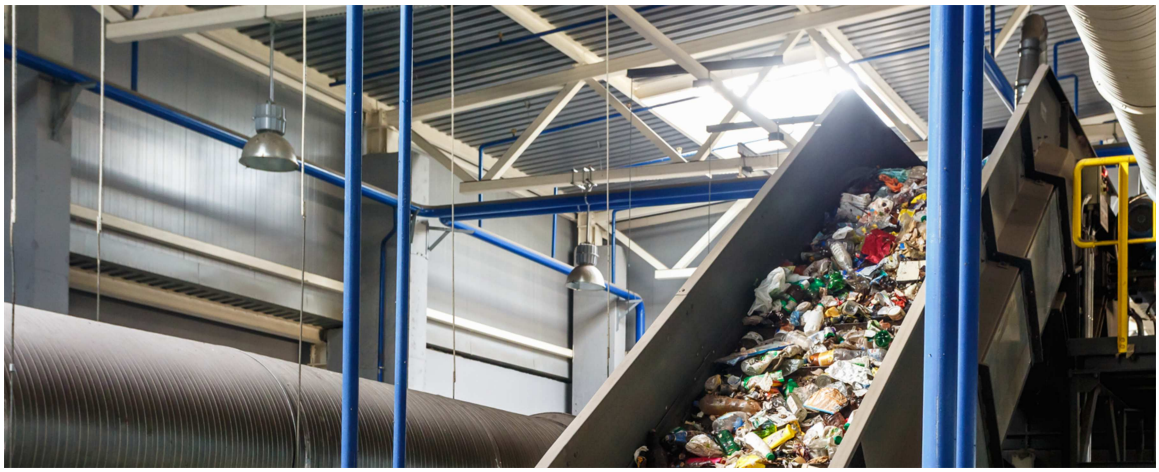

Hedensted Kommune er medejer af det fælleskommunale affaldsselskab AFLD I/S.

AFLD er ejet af de seks jyske kommuner Hedensted, Herning, Ikast-Brande, Billund, Varde og Ringkøbing-Skjern - og blev stiftet pr. 1 januar 2016 ved en fusion af selskaberne Østdeponi og ESØ.

AFLDs primære formål er at håndtere og behandle alt det affald, ejerkommunerne råder over. Det gøres med fokus på de bedste miljømæssige metoder, den bedste økonomi for ejerkommunernes borgere og det bedste samarbejde mellem ejerkommunerne og selskabet. Hvert år håndteres 300.000 ton affald fra ejerkommunernes 310.000 indbyggere og virksomheder på de to behandlingsanlæg i Fasterholt og Tarm.

Forbrænding- og deponeringsanlæg

Forbrændingsanlæg

Hedensted Kommune er medejer af affaldsenergiselskabet Energnist I/S. Energnist ejes af 16 kommuner og dækker 940.000 borgere og 65.000 virksomheder. Foruden Hedensted Kommune udgøres ejerkredsen af Billund, Esbjerg, Fanø, Fredericia, Herning, Holstebro, Ikast-Brande, Kolding, Lemvig, Middelfart, Ringkøbing-Skjern, Silkeborg, Varde, Vejle og Viborg kommuner.

Energnist skal, med fokus på miljø og økonomi, sikre ejerne en tilstrækkelig forbrændingskapacitet, intern som ekstern. Det betyder, at Energnist sikrer, at ejerkommunernes indbyggere og virksomheder kan få energiudnyttet det affald, der ikke kan genanvendes på nuværende tidspunkt.

I Kolding og Esbjerg ligger Energnist' to affaldsenergianlæg, mens administrationen er beliggende i Herning. I alt blev der i år 2019 energiudnyttet 434.333 ton affald i Energnist, heraf 362.089 på egne anlæg.

Tabellen viser forbrændingsegnet affald, der er håndteret af Energnist i år 2018 og 2019:

Forbrændt affald i tons	2018	2019
Energnist Esbjerg	217.230	208.517
Energnist Kolding	139.828	153.572
Øvrige anlæg	78.533	72.244
I alt	435.591	434.333

På anlægget i Esbjerg blev 208.517 ton affald i år 2019 omdannet til 84.217 MWh el og 582.698 MWh fjernvarme.

Tabellen viser el og fjernvarme, der er produceret i Energnist Esbjerg i år 2018 og 2019:

Energnist Esbjerg i MWh	2018	2019
El	124.510	84.271
Fjernvarme	553.688	582.698
I alt	678.198	666.969

På anlægget i Kolding blev 153.572 ton affald i 2019 omdannet til 39.662 MWh el og 370.691 MWh fjernvarme.

El og fjernvarme produceret i Energnist Kolding i år 2018 og 2019:

Energnist Kolding i MWh	2018	2019
El	16.600	39.662
Fjernvarme	371.272	370.691
I alt	387.872	410.353

Fra 1. januar 2020 blev Energnist medejer af affaldsenergianlægget MEC Bioheat&Power i

Holstebro. Medejerskabet betyder, at Energnist har sikret kapacitet til de mængder, Energnist ikke har kapacitet til at energiudnytte på anlæggene i Esbjerg og Kolding.

Deponeringsanlæg

Affald til deponi fra Hedensted Kommune afsættes gennem det fælleskommunale affaldsselskab AFLD I/S.

Fra 1. januar 2020 modtager Reno Djurs I/s det deponeringsegnede affald fra Hedensted Kommune. Aftalen med Reno Djurs udløber senest den 31. december 2024, hvorefter det deponeringsegnede affald igen skal udbydes.

I 2009 etablerede Reno Djurs et nyt, kystnært deponi på 9,2 ha med en kapacitet på 1,6 mio. m^3 svarende til ca. 1,9 mio. ton affald. Deponiet er etableret med en ler- og plastmembran, samt med opsamling af perkolat. Ligeledes er deponiet etableret med celler, således at forskelligartet affald bliver opdelt af hensyn til den fremtidige håndtering af de deponeringsegnede affald. Deponiet forventes at være fyldt på et tidspunkt mellem 2035-2050.

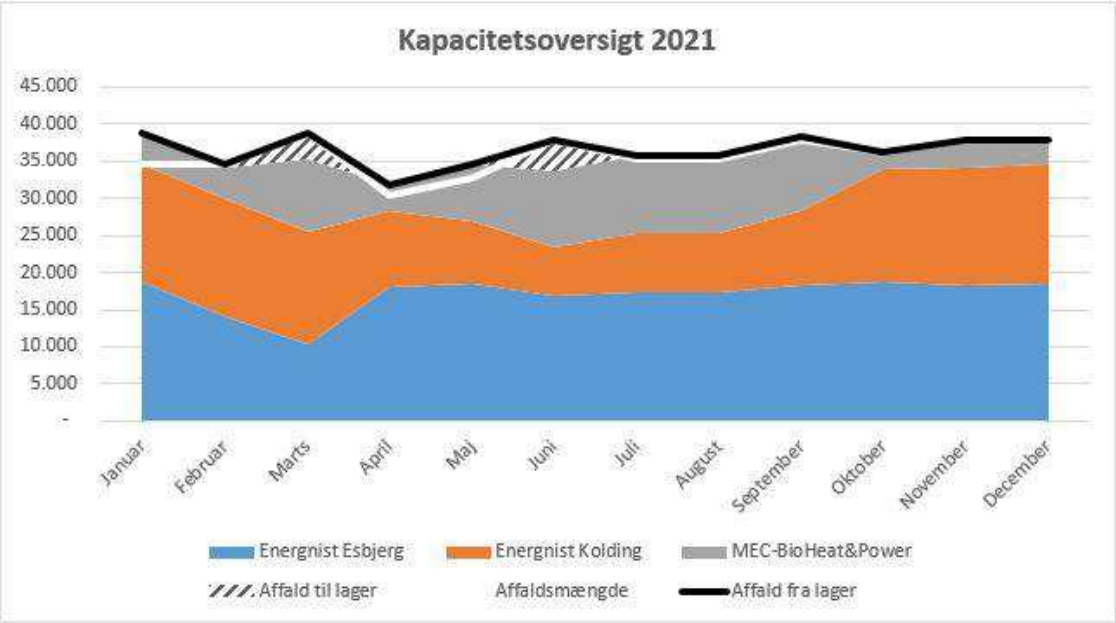

Målsætninger og tiltag i planperioden

Genbrugsstationerne skal være et led i at opnå affaldsplanens generelle målsætning: mere genanvendelse - det er sund fornuft. Det forventes, at genbrugsstationerne fortsætter med at være velbesøgte af borgere og erhverv, også når der udrulles en henteordning for metal, plast, pap og papir, der indtil nu ofte bliver afleveret på genbrugsstationerne. For genbrugsstationerne gælder følgende målsætninger:

1. sikring af renere fraktioner.

2. øget genanvendelsesprocent.

3. endnu bedre service.

Du kan læse om Hedensted Kommunes tiltag for at opnå disse målsætninger i sidebaren.

Løbende udvikling af genbrugsstationerne

Hedensted Kommune vil fortsat løbende udvikle genbrugsstationerne. Det skal blandt andet ske gennem løbende optimering af pladserne og tilføjelse af nye fraktioner, efterhånden som det er muligt at få dem afsat.

Affaldssortering døgnet rundt på alle genbrugsstationer

Hedensted Kommune vil i planperioden 2020-2032 undersøge mulighederne for at udvide 24/7-ordningen til alle fire genbrugsstationer. 24/7 gør det muligt for tilmeldte borgere og erhverv at benytte genbrugsstationerne døgnet rundt, og servicen er blevet taget godt imod på Remmerslund og Hornsyld genbrugsstationer. Der er dog for Kalhave og Klakring Genbrugsstation udfordringer med indførelse af 24/7 i forhold til deres nærområde.

Undersøge etablering af ny genbrugsstation

I planperioden 2020-2032 vil Hedensted Kommune undersøge muligheden for at flytte genbrugsstationen i Kalhave, da der ikke er mulighed for at udvikle genbrugsstationen på den nuværende placering. Kalhave Genbrugsstation ligger i dag på en lejet grund, som er fuldt udnytte og ikke har de bedste kørselsforhold.

Ved at flytte genbrugsstationen til en kommunalt ejet grund, fremtidssikres anlægsinvesteringer. Flytning af genbrugsstationen giver også mulighed for at finde en placering som giver mindre kørsel for oplandets borgere.

Desuden vil der være mulighed for at finde en grund hvor der kan sikres udvidelseskapacitet til nye fraktioner i fremtiden.

Ved etablering af en ny genbrugsstation vil der være mulighed for mange tiltag, der kan fremme både affaldssorteringen og den service, brugeren oplever. Ved en eventuel flytning af Kalhave Genbrugsstation vil Hedensted Kommune derfor undersøge mulighederne for at etablere en plads, der kan rumme faciliteter til 24/7, undervisning og direkte genbrug.

Der er endnu ikke godkendt etablering af en ny genbrugsstation, omkostninger ved etablering af ny genbrugsstation ikke er undersøgt. Det forventes, at at en ny genbrugsstation vil koste op mod 19 mio. kr., som det er set fra en lignende nyetableret genbrugsstation i en nabokommune.

Affald i det offentlige rum

Affald i det offentlige rum er det affald, der indsamles i beholdere ved offentlige arealer som gågader, parker og naturområder. Det kan også være henkastet affald, som er smidt i naturen.

Affald i det offentlige rum og henkastet affald er et skattefinansieret område og ligger derfor uden for det klassiske affaldsområde.

Alligevel er affald i det offentlige rum et af de vigtige temaer i Hedensted Kommunes affaldsplan 2020-2032. Det er det, fordi Hedensted Kommune tror på, at nye vaner bedst etableres, hvis der er sammenhæng mellem dem. Derfor vil der i den kommende planperiode være fokus på at skabe synergi mellem sorteringen både ude og hjemme.

Baggrund

I sidebaren til venstre kan du læse om de eksisterende løsninger, der findes for affald i det offentlige rum. Disse danner baggrunden for udviklingen af området, som du kan læse om i 'målsætninger og tiltag'.

Beholdere til restaffald

Beholdere til restaffald

I dag varetages området af afdelingen Vej, Myndighed og Drift, herunder Hedensted Kommunes materielgårde, der tømmer 173 antal restaffaldsbeholdere i det offentlige rum.

Driftsudgifter i dag.

Udgifterne til affald i det offentlige rum er en del af det skattefinansierede område og indgår ikke som en udgift på affaldsområdet.

Udgifterne for tømning af restbeholdere i det offentlige rum var 474.341,50 kr. i 2018.

Affaldsøer til papir og glas

Affaldsøer til papir og glas

Udover beholdere til restaffald, er der opstillet 82 kuber til glas og 74 kuber til papir i 78 affaldsøer rundt omkring i kommunen. Her er det muligt at aflevere papir og glas, uden at skulle køre på en af kommunens fire genbrugsstationer. Gennem denne ordning er der indsamlet følgende mængder i 2019:

Fraktion	2019
Glas i tons	239
Papir i tons	877

Det vurderes dog at papirmængderne vil falde ved indførslen af den nye henteordning, hvor borgere får afhentet papir ved deres husstand. Derfor udfases delen for papir sandsynligvis efterhånden, som det vil vise sig at mængderne forsvinder fra ordningen. Glas bevares dog i affaldsøerne.

Omkostningerne for affaldsøer

Udgifterne for affaldsøerne var 777.330 kr i 2019.

Nedenstående cirkeldiagram viser fordelingen af udgifterne for affaldsøerne i 2019

Affaldsøer
7%
4%
45%
44%
Materialeindkøb
Vedligeholdelse
Affaldsudgifter
Administration

Green teams

Der er flere Green Teams i Hedensted Kommune, der består af frivillige. Nogle Green Teams har til opgave at indsamle henkastet affald i naturen og langs vejene. Det indsamlede affald afleveres til materielgårdene, som bortskaffer det.

Målsætninger og tiltag i planperioden

I den kommende planperiode vil Hedensted Kommune arbejde for at skabe synergi mellem ude og hjemme, når det kommer til at understøtte affaldssorteringen. Borgere skal møde samme krav til sortering uanset om de er ude, hjemme, på arbejdet eller i skole.

Tidligere projekter fra andre kommuner viser, at det er i det offentlige rum, sorteringen er sværest, blandt andet på grund af krav til affaldets renhed. Derfor er målsætningen i første omgang at understøtte borgernes sorteringsvaner ved at ensrette sorteringsordningerne.

Du kan læse om Hedensted Kommunes tiltag for at opnå målsætningerne i sidebaren.

Ensretning af kravene til sortering ude og hjemme

Hedensted Kommune vil inden for den første tid i planperioden undersøge muligheden for at ensrette sorteringsordninger, så man møder samme sorteringskrav ude og hjemme. Det undersøges i første omgang gennem et pilotprojekt i de tre centerbyer, Hedensted, Tørring og Juelsminde, hvor der opsættes sorteringsstationer - med mulighed for at udvide løsningerne til også at omfatte andre områder, eventuelt i naturen.

Nedenstående viser forventede omkostninger(i tusind kr.) ved indførelsen af ordningen

	2021	2022	2023
Investering	50		
Driftsomkostninger	150	150	150

Mulighed for sortering ved arrangementer, festivaler og events

Hedensted Kommune vil inden for den første tid af planperioden undersøge muligheder for løsninger, der gør det nemmere at affaldssortere til genanvendelse ved offentlige og private arrangementer. I første omgang vil Hedensted Kommune lave et pilotprojekt med mobile sorteringsvogne, som privatpersoner, foreninger og virksomheder kan låne til affaldssortering ved arrangementer. Det kan eksempelvis være ved vejfester eller andre arrangementer i det fri.

Nedenstående viser forventede omkostninger (i tusind kr.) ved indførelsen af ordningen

	2021	2022	2023
Investering	200		
Driftsomkostninger	20	20	20

Direkte genbrug

Direkte genbrug betyder, at man minimerer selve skabelsen af affald, fordi man bruger, sælger eller videregiver noget materiale, der ellers havde været affald, uden man behøver bearbejde det i særlig grad.

Når affald genbruges direkte, defineres det ikke rent teknisk som affald. Derfor tæller direkte genbrug ikke direkte med i genanvendelsesprocenten, som det er nu. Genanvendelsesprocenten er det værktøj, kommunerne bruger til at vurdere om affaldsområdet er på rette vej – og Hedensted Kommune skal genanvende 50% af husholdningsaffaldet i 2022.

Dog ligger direkte genbrug højest i affaldshierarkiet, fordi man netop minimerer produktionen af affald og sparer ressourcer, når man undgår behandlingsprocesserne ved genanvendelse. På den måde bidrager fokus på direkte genbrug til målet om mere genbrug og genanvendelse - og mindre affald.

Derfor er direkte genbrug et af de temaer, Hedensted Kommune har særligt fokus på i affaldsplanen.

Baggrund

I sidebaren til venstre kan du læse om de eksisterende løsninger, der findes for direkte genbrug. Disse danner baggrunden for udviklingen af området, som du kan læse om i 'målsætninger og tiltag'.

Genbrug på genbrugsstationerne

På genbrugsstationerne foregår direkte genbrug gennem aftaler med foreninger som Y's Mens Club, Kirkens Korshær og Røde Kors. Foreningerne afhenter ting, der er stillet til side på genbrugsstationerne, med videresalg for øje – på den måde støttes de velgørende organisationer. Denne ordning fungerer dog med varierende succes. Blandt andet fordi de ting, foreningerne ikke har behov for, ikke videregives til genbrug, men enten genanvendes eller forbrændes. På den måde bevæger det sig længere ned i affaldshierarkiet over behandlingsformer. Samtidig udelukker disse aftaler mange andre, ligesom ordningerne ikke er så synlige.

Tøjcontainere

Velgørende organisationer har opstillet beholdere til aflevering af tøj til genbrug flere steder i kommunen.

De velgørende organisationer oplyser, at de tilsammen har indsamlet 253 tons tøj til direkte genbrug i 2019.

Strategihuset Compas

For erhverv findes Strategihuset Compas. Her har nystartede virksomheder mulighed for at benytte genbrugsmateriale til udvikling af produkter, mens etablerede virksomheder kan få sparring og vejledning til den grønne omstilling. Det kan eksempelvis være ved at benytte overskudstræ, der er afleveret af lokale virksomheder. Compas' lokaler er desuden til rådighed for start-ups, hvor de kan benytte værkstederne og hvor de kan modtage vejledning i, hvordan de arbejder videre med de forskellige materialer. I Compas arbejdes der altid med cirkulær økonomi, hvor et materiale aldrig bliver til affald, men igen og igen træder ind i produktion og upcycling.

Målsætninger og tiltag i planperioden

Fælles for nogle af de gode tiltag for direkte genbrug, som allerede findes i Hedensted Kommune, er, at de er forbeholdt bestemte aktører, og at det desuden er op til de enkelte aktører at vurdere, hvad der er godt nok til direkte genbrug. Derfor har Hedensted Kommune defineret følgende målsætninger for direkte genbrug i planperioden:

1. Direkte genbrug skal i højere grad være muligt for alle.

2. Direkte genbrug skal være nemt og synligt. Det skal være nemmere og mere gennemskueligt for borgere at aflevere ting til direkte genbrug.

Du kan læse om Hedensted Kommunes tiltag for at opnå målsætningerne i sidebaren.

Ny organisering af direkte genbrug

Direkte genbrug kan være et uoverskueligt område. Hedensted Kommune vil derfor organisere det på en måde, hvor retningslinjerne er tydeligere, og hvor man som eksempelvis forening eller borger ved hvordan man kommer i gang.

I den forbindelse vil Hedensted Kommune undersøge muligheden for at organisere foreningerne i en paraplyorganisation, hvor medlemmerne får samme mulighed for at byde ind på opgaven. På den måde vil de foreninger, der i dag varetager opgaven, fortsat have mulighed for at fortsætte.

Retningslinjer for direkte genbrug

Tiltag vedrørende direkte genbrug skal organiseres, så det ikke altid er op til den enkelte borger eller vognmand at vurdere en tings kvalitet. Det skal være muligt for borgere at stille ting til direkte genbrug på genbrugsstationen. Samtidig skal det være muligt for pladspersonalet at vurdere om ting, der i lagt i containerne, har potentiale som direkte genbrug - og eventuelt stille tingene til rådighed for de besøgende.

Det er desuden mulighed for et samarbejde med eventuelt Jobcenteret eller andre aktører om et socialøkonomisk projekt i forbindelse med at udvælge de rette ting til direkte genbrug.

Faciliteter til direkte genbrug ved eventuel etablering af ny genbrugsstation

I det tilfælde at der skal etableres en ny genbrugsstation i forbindelse med flytning af genbrugsstationen i Kalhave, skal det undersøges, om det er muligt at etablere faciliteter til direkte genbrug.

Det kunne give mulighed for et tiltag svarende til Strategihuset Compas for borgere. Her ville borgere få mulighed for at stille brugbare genstande eller byggemateriale til side, som andre borgere ville kunne få glæde af.

Øget kommunikation af direkte genbrug

For at understøtte den cirkulære adfærd og den tankegang, at ikke alt er affald, vil Hedensted Kommune i løbet af planperioden undersøge muligheder for en kommunikationskampagne rettet mod direkte genbrug og affaldsminimering.

Erhvervsaaffald

I Hedensted Kommune er der 6800 virksomheder (www.cvr.dk). De fleste af virksomhederne producerer affald, og virksomhederne skal derfor affaldssortere på lige fod med borgerne i kommunen.

Det er bestemt ved lov at virksomheder skal kildesortere mest muligt af deres affald og sikre at det genanvendes - men i henhold til lovgivningen på affaldsområdet må kommunen dog ikke have en henteordning for kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald. Kommunerne skal stille genbrugsstationer til rådighed, som kan benyttes af erhverv til aflevering af genanvendeligt husholdningslignende affald.

Hedensted Kommunes regulativ for erhvervsaffald

Baggrund

I sidebaren til venstre kan du læse om de eksisterende løsninger, der findes for erhvervsaffald. Disse danner baggrunden for udviklingen af området, som du kan læse om i 'målsætninger og tiltag'.

Affald afleveret til indsamlingsvirksomheder

Mange virksomheder varetager typisk selv håndteringen af affald til forbrænding og til genanvendelse ved at indgå aftaler med indsamlingsvirksomheder. I 2019 afleverede virksomhederne i Hedensted Kommune cirka 120 tusind tons affald til godkendte modtagere.

Nedenfor ses et diagram over fordelingen af affaldstyper, som er afleveret af virksomheder i Hedensted Kommune.

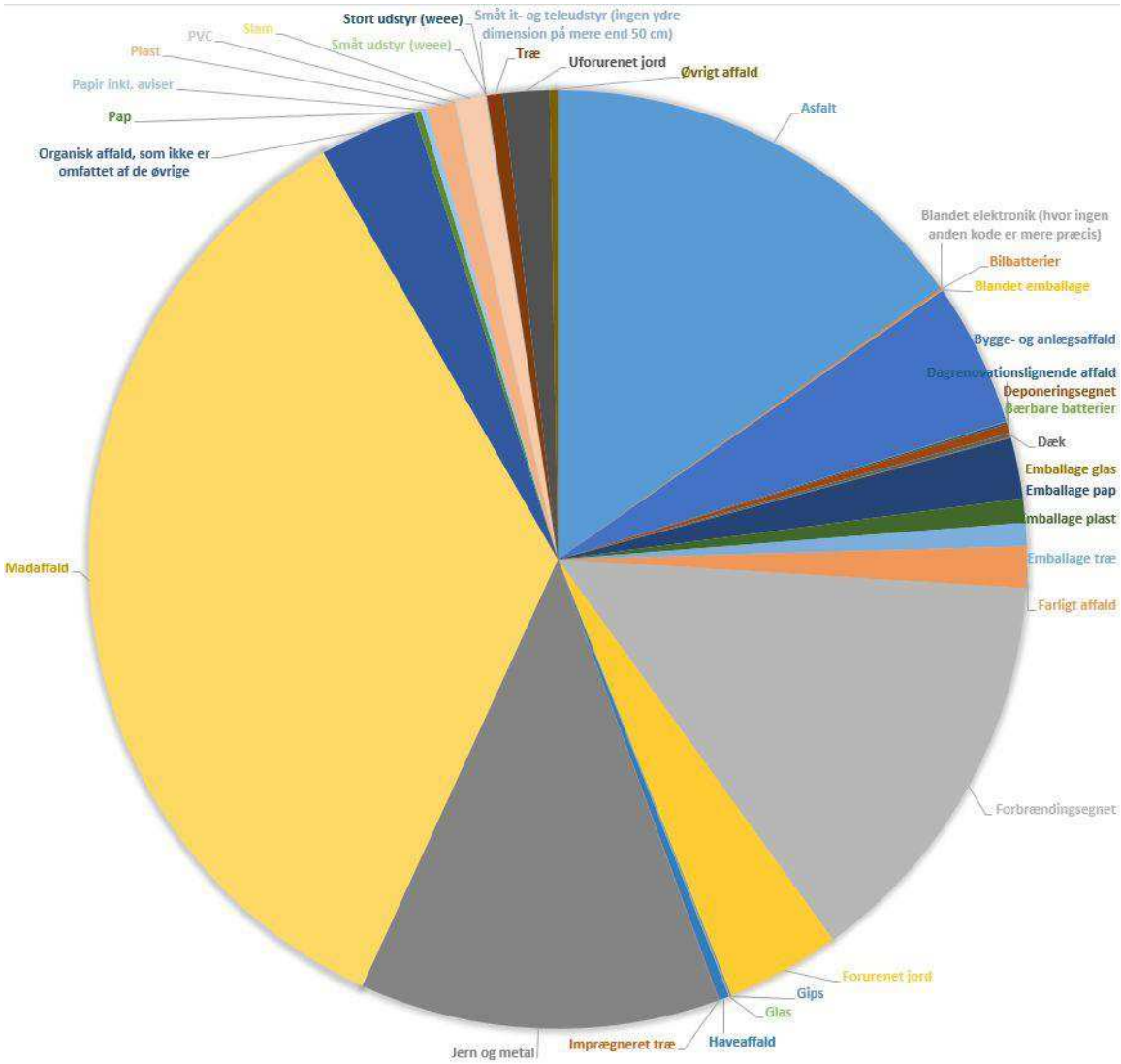

Erhverv på genbrugsstationerne

Virksomhederne benytter også genbrugsstationerne. Virksomhederne afleverede i 2019 cirka 720 tons erhvervsaffald på genbrugsstationerne.

Tømningsordning for olie- /benzinudskillere

Hedensted Kommune er en del af det fælleskommunale selskab MOTAS I/S, som modtager farligt affald og fører kontrol med den obligatoriske tømningsordning for olie-/benzinudskillere. I 2019 håndterede MOTAS 427 tons affald for virksomheder i Hedensted Kommune. Heraf var 52 tons fra tømning af olie-/benzinudskillere og 44 tons fra tømning af sandfang.

Forbrænding og deponeringsegnet erhvervsaffald

Forbrændingsegnet erhvervsaffald

I 2019 afleverede virksomheder i Hedensted Kommune 10 tusind tons forbrændingsegnet affald direkte til Energnist I/S - herunder også anvist forbrændingsegnet affald.

Deponeringsegnet erhvervsaffald

I 2019 afleverede virksomheder i Hedensted Kommune 538 tons affald til deponi ved AFLD I/S.

Henteordning for restaffald

Virksomheder bestemmer selv, om de vil være tilmeldt den kommunale ordning for indsamling af restaffald, eller om de også her ønsker en aftale med en privat indsamlingsvirksomhed.

I 2019 blev der af kommunen indsamlet 200 tons restaffald fra virksomheder og 120 tons fra institutioner.

Kommunale institutioner

Hedensted Kommune ejer og lejer omtrent 200 kommunale bygninger, herunder tre rådhuse i henholdsvis Hedensted, Juelsminde og Uldum. Kommunale institutioner er erhverv, men ifølge affaldsaktørbekendtgørelsen kan kommunen indlemme kommunens eget erhvervsaffald i ordninger for husholdningsaffald fra private.

Kommunens affald i dag

Det nuværende regulativ for erhvervsaffald siger, at det er frivilligt for den enkelte institution i kommunen, om den vil være en del af indsamlingsordningen for borgeres restaffald, eller om den vil indgå en aftale med en privat affaldsindsamler. Uanset hvilken løsning, der vælges, skal restaffaldet afleveres til forbrænding, og institutionerne skal affaldssortere det genanvendelige affald, de har mulighed for – ligesom andet erhverv skal.

I 2019 blev der via henteordningen for restaffald indsamlet 120 tons affald fra institutioner i Hedensted Kommune, heriblandt kommunens egne institutioner. Kommunale institutioner skal aflevere det sorterede affald på en af de fire genbrugsstationer, medmindre de har en aftale med en privat aftager – hvilket mange institutioner har for pap, papir og madaffald.

Fej for egen dør

Projektet 'Fej for egen dør' blev igangsat i 2017 og har til formål at understøtte affaldssorteringen i de kommunale institutioner, dels for at sikre, at kommunen lever op til lovgivningen på området og dels for at signalere til borgerne, at kommunen fejer for egen dør ved at gå foran i forhold til affaldssortering.

Projektet har betydet dialog med indtil videre halvdelen af alle kommunale institutioner, blandt andet rådhuse, plejecentre og skoler. Der er udleveret spande til sortering indendørs, vejledende materiale og der er udviklet en særlig henteordning for de institutioner, der ikke har en pedel til rådighed. Her har Hedensted Kommune samarbejdet på tværs af organisationen og etableret et samarbejde med Ungeenheden, der kan bestilles til at afhente det kildesorterede affald.

Målsætninger og tiltag i planperioden

Det er kommunen, der skal føre tilsyn for at sikre, at virksomheder affaldssorterer. De fleste tilsyn med erhvervsaffald bliver udført på virksomheder og landbrug som er omfattet af regler om regelmæssig miljøtilsyn.

Kommunens affald i planperioden

Som tidligere beskrevet er der større mulighed for planlægning af kommunens eget affald. Målsætningen for kommunens eget erhvervsaffald er fortsat at vise et godt eksempel for andet erhverv, når det gælder affaldssortering.

Øget dialog og samarbejde om erhvervsaffald

Hedensted Kommune vil øge dialogen og kommunikationen med erhverv i Hedensted Kommune – og undersøge muligheden for at etablere rådgivende funktioner i samarbejde med Hedensted Erhverv. Samtidig vil kommunen arbejde for fleksible løsninger, der gør det nemt for virksomheder at sortere sit affald. Derfor har Hedensted Kommune defineret følgende tiltag for erhvervsaffald i planperioden:

1. Undersøge mulighed for udbredelse af 24/7 på alle genbrugsstationer.

2. Udvikle fleksible løsninger i de tilfælde det er muligt.

3. Undersøge større samarbejdsmuligheder med Strategihuset Compas og Hedensted Erhverv.

4. Øge informationen, for eksempel i form af fyraftensmøder eller vejledende besøg hos virksomheder. Her vil fokus være på at understøtte virksomheder i affaldsssorteringen og i at se de gode muligheder, også i de affaldstyper som Hedensted Kommune ikke håndterer.

Kommunale institutioner på ny henteordning

De kommunale institutioner vil i planperioden blive indlemmet i den kommende henteordning for borgerne. På den måde skal kommunale institutioner affaldssortere på samme måde som borgerne i kommunen, i de samme fraktioner, i beholdere, der udleveres af kommunen. Det betyder at medarbejdere, men også skolelever mv. oplever samme krav til sorteringen i dagligdagen - både hjemme, på arbejdet eller i skole. Hedensted Kommune vil hurtigst muligt i planperioden vurdere beholderbehovet hos de enkelte institutioner og sørge for at de kommunale institutioner indlemmes i husstandenes henteordning så tidligt i planperioden som muligt.

Nye projekter for en grønnere kommune

Når den nye henteordning er implementeret i alle kommunale institutioner, vil Hedensted Kommune undersøge mulighederne for at udvide projektet Fej for Egen Dør med andre bæredygtige projekter, eventuelt med affaldsminimering som fokus. Her kan rådet for Klima og Energi spille en rolle, når nye projekter skal udbredes. Dette kan gøres som et led i strategien Grøn Strategi.

Formidling

Nye ordninger og særligt udrulningen af nye ordninger kræver information. Det er ikke nok at udlevere beholdere til ny affaldssortering og forvente, at de gode vaner kommer af sig selv. Forståelsen af de nye beholdere, den nye affaldsordning og sorteringen skal også følge med.

Her er det nødvendigt at tage borgeren i hånden og vise hvorfor og særligt hvordan - for det er borgernes forståelse af opgaven, der betyder at Hedensted Kommune kommer i mål og når genanvendelsesprocenten. Derfor er formidling et af de temaer, Hedensted Kommune lægger vægt på i affaldsplanen.

Baggrund

I sidebaren til venstre kan du læse om de eksisterende kommunikationstiltag i Hedensted Kommune. Disse danner baggrunden for udviklingen af området, som du kan læse om i 'målsætninger og tiltag'.

Sorter på livet løs

Den gode historie om affaldet formidles gennem kampagnen 'Sortér på livet løs'. Her er maskotten Ellen at finde på alt fra renovationsbiler til Facebook. Derudover er der kørt mindre kampagner, såsom informationskampagnen ´Fokus på affaldet´på Facebook.

Borgermøder

Der er afholdt flere borgermøder og arrangementer i forbindelse med både åbninger af 24/7 på genbrugsstationerne og nye affaldsstationer i forbindelse med pilotprojekter. Her er der blevet spist mange pølser i alt slags vejr, mens der blev snakket om affaldssortering, genbrug og genanvendelse.

Piktogrammer på genbrugsstationerne

Hedensted Kommune har indført de landsdækkende piktogrammer, der er udviklet af KL og Dansk Affaldsforening, for at skabe sammenhæng på genbrugsstationerne og i sorteringen generelt. Brugen af de genkendelige piktogrammer understøtter den gode sortering.

Skoletjenesten på genbrugsstationerne

Hedensted Kommune tilbyder rundvisninger og sorteringsøvelser på genbrugsstationerne, hvor særligt indskolingen får mulighed for at lære om affald og genbrug.

Målsætninger og tiltag i planperioden

Målsætningen for Hedensted Kommunes formidling i første del af planperioden 2020-2032 er hovedsagligt at understøtte en god opstart af den nye henteordning. Her skal borgere vænne sig til at affaldssortere på en ny måde, og det kræver god formidling.

Du kan læse om Hedensted Kommunes tiltag for at opnå målsætningen i sidebaren.

Bred kampagne om den nye henteordning

I forbindelse med udrulningen af den ny henteordning vil Hedensted Kommune informere borgere gennem en bred kommunikationskampagne. Kommunikationen inkluderer udlevering af sorteringsguides, klistermærker, kampagner på sociale medier, guides til etablering af nedgravede beholdere til de, der ønsker det, mv.

Én fælles indgang til affaldsløsningerne - app

Der er mange indgange til affaldsområdet, blandt andet flere indgange via kommunens hjemmeside. Der bruges mange forskellige systemer til tilmeldinger til forskellige løsninger - og det forvirrer borgere og virksomheder i kommunen.

Ved indførslen af øgede krav til affaldssorteringen, vil der være behov for nem adgang til information om affaldsløsningerne i Hedensted Kommune. Nem adgang til information og diverse tilmeldinger vil understøtte de nye vaner. I planperioden 2020-2032 vil Hedensted Kommune derfor arbejde på at implementere en app til Smartphone, hvor indgangene og informationen kan samles som én samlet guide til affaldsområdet, hvis ikke der udvikles en landsdækkende løsning (jf. regeringens klimahandlingsplan).

Projekter som informationsplatforme

I planperioden 2020-2032 vil Hedensted Kommune trække på projekter, såsom affaldssortering i det offentlige rum, mobil sorteringvogn, affaldssortering i kommunale institutioner etc, som informationsplatforme. Det er en lavthængdende frugt, der giver mulighed for at fortælle en god historie om affaldssortering.

Udvikling af skoletjenesten

Såfremt der etableres en ny genbrugsstation, vil Hedensted Kommune undersøge muligheden for at skabe faciliteter, der også kan benyttes af skoletjenesten. På den måde er der mulighed for udvikling af skoletjenesten, der ønskes opgraderet fra rundvisninger og øvelser på genbrugsstationen i sommerhalvåret, til også at indeholde undervisning, som ville kunne foregå året rundt med de rette faciliteter. Her vil der være mulighed for et samarbejde med kerneområdet Læring i Hedensted Kommune, der omfatter alle børn og unge, indtil de forlader folkeskolen.